

Este detrei ori in septemana: Mercuri-a,
Vineri-a si Dominec'a, candu o cõla in-
trãga, candu numai diumetate, adeca dupa
momentulu impregiariloru.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetatu de anu	4 " " "
" patrariu	2 " " "
pentru Romania'a si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " " "
" patrariu " "	4 " " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la toti dd. cores-
pundinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune
Josefstadt, Langgasse Nr. 43, unde
sunt a se adresã si corespondintiele, ce pri-
vescu Redactiunea, administratiunea sau spe-
ditur'a; cate vorã nefrancate, nu se vor primi,
era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntiesi alte comunicatiuni de in-
teresu privatu — se raspunde cate 7 cr. de
linie repetirile se facu cu pretu scadiutu.
Pretulu timbrului cate 30 cr. pent. una data,
se antecipa.

Viena 20 august/2 septb. 1868.

Despre miscamintele din Bulgari'a nu se mai vorbesce nemica, in catu ne vedemu siliti a crede turciloru cumca densele au incetatu si ca tier'a au ajunsu erasi la linisce (esceptiunandu miclele bande de malcontenti inarmati de cari in Bulgari'a se gasescu purure casi in padurile Ungariei) desl unele putiene capuri stravagante nu inceta a consilia bulgariloru o rescõla cu tote ca vedu cumca ocaziunea nu este bine venita.

Bulgari'a odata liniscita, precum spunu scirile din Constantinopole, va capeta de la Sultanulu doue reforme mari: patriarcatu natiunala dependinte de celu grecescu, si militia natiunala. Frumose promisiuni, dauna numai ca nu sunt aprope de realizare. Altmintre privindu-le din punctulu nostru, gasimu ca bulgarii (celu putieniu cu promisiunile) stau mai bine de catu romanii din Ungari'a, Banatu si Transilvani'a caror'a defelu nu li se face promisiune de armata natiunala, si totu ce spune d. Andrassy prin unu cerculariu alu seu catra municipie in asta privintia este ca recrutele din Ungari'a vor intrã in regiminte unguresci; — va se dica ne vom luptã si mai departe romanesce dar sub firma unguresca, facendu gloria numelui ungurescu, acelu nume de care ni e amara inim'a cugetandu la multele apesari ce fratii unguri le facu natiunaltatei nostre. Patriotismulu nostru e trasu la indoieala de oficiõsele din Buda-Pest'a, ele declama fora sfiea ca cestiunea de natiunaltate amenintia tier'a, si totusi stepanitorii nu vor se ni dee regiminte romanesce pentru ca se veda si se se convinga si densii si lumea, a cui patriotismu este mai mare, alu loru seu alu nostru?

Avem dreptulu a pretinde de la acele oficiõse se ni arete dovidile cari le indreptatescu a ni trage patriotismulu la indoieala, era daca n'au dovedi: apoi asi credemu ca am avã dreptulu a pretinde de la densele se se rusine d'a mai calumnia.

Limbagiulu ce-si permite „Pesti Naplõ“ fatia cu pretensiunile natiunali, ar fi unu limbagiu destulu de aspru chiar

si fatia cu cel'a pe care l'ai prinsu in flagranti vinovatu in nota nefidelitatei. Ore cum credu ungurii ca se pote ajunge pe asta cale o fratietate sincera intre noi? era daca nu vor fratietate, ce ascundu mati'a in sacu? de ce nu spunu ca ce vor? n'aveti se ve temeti d'a spune ca astadi este la voi imperat'a si puterea. Faceti-ne placerea a spune; caici daca ne incercãmu se spunemu noi insine, voi ne acusat de agitatiune.

Guvernulu ungurescu se lasa din candu in candu a se rapã de patimele oficiõseloru sale. Astfelu lu veduram splicandu imunitate deputatiloru in unu modu pre care astadi lu condemna chiar si dualist'a „Neue Freie Presse“, desl este departe d'a fi amic'a romaniloru, ci si dens'a ne calumnieza la rondulu seu.

Amare dile au ajunsu dualistii daca se vedu siliti a recurge la asemene medilõce. Nu-i precepemu, mai vertosu pentru ca nu vedemu veri unu periclu ce i-ar amenintia rapede. Ceea ce facu cehii, pote influintia a supra Ungariei numai medilocitu. Insa si resolutiunea prõspeta a poloniloru in die'ta de Lemberg primita la propunerea lui Smolka d'a nu trimite delegatiune la Viena in senatulu imperiale pana nu li va spedã guvernulu concessiuni nõue, este mai multu unu ajutoriu cehiloru de catu o cauza de tema unguriloru.

Congresulu natiunala besericescu

e conchiamatu de Parintele Metropolitu Andrei br. Siaguna pe diu'a de 16/28 septembrie a. c. la loculu resiedintiei archiepiscopesci in Sibiiu, si nu in Resinari. Nu ne indoimu ca Parintii Episcopi vor fi primitu dejã incunoscintiare si ca alegerile au se se incẽpa.

Evinementulu acest'a, dupa care parintii nostri de secle oftãu indaru, intielegemu congresulu, astadi este naintea portii, l'asceptãmu cu multa nerabdare se intre ca se-lu imbratisiamu si se-lu salutãmu precum se saluta evinementele mari menite a face epõce in vietia popõraloru.

Asi este ca congresulu are se ni

deschida o epõca nõua pentru beserica, si nu mai putieniu pentru natiunaltate.

Noi cei robiti odata la tote semintiele juru imprejuru si la tote coteriele, portamu ieri alalta-ieri doue juguri pe spinarea nõstra: in politica jugulu magiarismului, in beserica jugulu ierarchiei serbesci. Coreligiunarii nostri serbi si dedusera man'a cu ungurii ca se ne apese si sploateze impreuna; posturile romanesce erau titia grasa pentru oficialii unguresci, era parochiele romanesce aveau menitiunea a nutri pe preotii serbesci ce nu trebuiau conatiunaltatiloru loru.

Erã pre atunci, asi se pare, credintia comuna tuturoru strainiloru cumca pe romanu nu l'a ziditu Ddieu de catu numai pentru ca remanendu in neprecepere si intunerecu, asudandu se muncesca pe sem'a altor'a.

La altariile ce le radicaserãmu in onõrea Ddieului parintiloru nostri, la multe de ele neci nu se naltiau rogatiuni pentru poporulu romanescu, neci limb'a rogatiunei nu erã romanescã, nu erã precepta de noi. Straini erãmu pretõtindene, chiar si in beserica nõstra sentiamu esistintia unui jugu, nicairi sufletulu nostru nu potea gasi macar o clipa de mangaere.

O sorte acest'a de catu care nu pote fi alt'a mai amara, mai umilitõria si mai petrundietõria. Ce e mai multu, ar fi fostu o sorte chiar si rusinõsa daca neintreruptele nõstre proteste energicenu ni ar fi salvatu onõrea, daca nu am fi cadutu pururea numai combatuti de o potere multu precupenitõria.

Suntemu noi cari am suferitu tote acestea si altele multe. Dar se cuvine astadi se nadusimu sentimintele indignatiunei si se dãm spressiune numai bucuriei ca acum'a este cu unu jugu mai putieniu pe spinarea romanescã.

Astadi beserica romaniloru este erasi in possessiunea romaniloru. Am salvatõ intrãga, cu constitutiunea ei cu totu, o vom avã natiunala. Romanii insisi sunt chiamati a se suatuf si a otari despre afacerile ei.

Pentru prima data Romanii din Banatu si din Ungari'a se unescu cu fratii

loru din Transilvani'a intr'o singura con-sultatiune, — ne unimu sub firm'a besericeci tocma asi cum cereau romanii la 1848 si cum dorescu si astadi a se unfi si sub firm'a politica. Beserica dara premerge si in realizarea acestei aspiratiuni: premãrga in numele Domnului, de la care sperãmu si realizarea celoru lalte dorintie drepte.

In momintele de bucuria se ni fie inse a minte ca daca luptele sunt grele, apoi venindu invingerea, nu mai putieniu este anevoia se scimu trage din ea totu folosulu posibilu.

In lupte, õmenii de comunu se unescu, pastrãza cu scumpetate contielegerea si constantia. Venindu inse invingerea, contielegerea si constantia de comunu disparu, si trebuesce unu poporu cu deplina educatiune pentru vietia publica ca se pote pastrã si mai departe aceste doue virtuti.

Se dovedimu ca posedemu acesta educatiune necesaria, se domnesca si mai departe intre noi contielegerea si constantia pentru ca invingerea se fie fructuitorã.

Se nu perdemu din vedere ca pre catu de mari rezultate ni pote dã acestu congresu, pre atatu de tare ne pote blama daca nu vom sci se ducemu in densulu inteligentia si consciintia pentru drepturile nõstre bisericesci si natiunale.

Congresulu, effuintia libertatei, are natur'a tuturoru libertatiloru, adeca ajuta pre cei ce o sciu folosi si taia ca cutitulu pre cei ce n'o precepu.

Dupa ce de la neamicii nostri am sciutu stõrce drepturi in lupta, se nu li facemu placerea d'a ne blama in momintele de invingere.

Insemnãmu acestea cu privintia la cele ce ni se scriu din Banatu mai vertosu, unde unele fetie besericesci tindu a influintia alegerile la congresu.

Va fi bine pentru Santiele Loru se iee a minte ca in beserica romana nu este casi in cea rom. catolica, adeca la noi nu existe ceva diferentia seu cãta intre credintiosi si cleru, seu intrã cleru si prelati, ci suntemu cu totii unu trupu si unu sufletu.

Dee Santiele Loru multiamita lui

FOISIÕRA.

Din strainetate.

Singuru stau acum'a pe tiermuri straine,
Ca betranulu arboru de frundi despoiatu;
Florile sperantiei perindu pentru mine
Chiar si trunchiulu vietii astadi s'a uscatu.

Astfelu totu in lume, totu e trecatoru,
Numai eu sermanulu, eu nu potu se moru.

Anca-odiniõra in bratiile mele
Ciripindu voiõse au saltatu merou,
Ca n'ir'unu cuibu ferice, doue paserele
Ce-au sburatu in urma dreptu la Dumnedieu.
Copilasii si muma, paseri de amoru,
Voi v'ati dusu, eu inse totu nu potu se moru.

Condemnatu la vietia, pe-a mea trista cale
Singuru, numai singuru eu acum pasiescu
Si portandu povõra-mi de cumplita gèle
Pe valuri in lume retacindu plutescu.
Neci o mana mie nu-mi da ajutoru
Si strainu la tote, totu nu potu se moru.

Paserea ce tota diu'a retacesce
Ser'a candu se n'tõrce la cuibulu doritu,
Acolo ea pacea, linisceã gasesee,
Ciripirea unui sotioru iubitu.
Numai eu, ce astadi nu mai semtu amoru
Ne-avendu cuibu de pacetotu nu potuse moru.

Dilele-mi sunt triste noptile amare;
Sõrele prin lacrimi nu-lu mai potu vedea.
Otravita-i insasi panaa nutritõre,
Aerulu m'apesa, nu-lu potu respirã.
Umbrele de mõrte langa mine s'boru
Vrendu se me cuprinda, — eu nu potu se moru.

Dar cu suvenirea din dile voiõse
Astadi gandu-mi anca sbõra neopritu
Catr'a tieriei mele tiermuri multu frumõse
Locuri ferice unde am iubitu.

Scumpa Bucovina, lãganu de amoru
Eu numai in tine asiu dorã se moru!
Cãci in sinu-ti dulce eu cunoscõ o vale
Ce-a inganatu veselu tineretia mea,
Candu va sunã n dens'a clopotu-mi de gèle,
De nu õmeni, arbori fruntea vor plecã.
Cãci sub ei adese am visatu de-amoru
Deci, acolo numai asiu potã se moru.
Paris, 30 iuliu 1868.

D. Petrino.

Põte trai cineva astadi in lume pazindu calea dreptatii si a virtutii?

(Basna popularã.)

Intr' unu satu ore unde traiau doi barbatu, amendoi parinti de familie, amendoi sermani. Unulu iubia adevèrulu si dreptatea, cel'a laltu inse hitru si prefacutu intrebuintia ori si ce prelegiu, cuviinciosu seu necuviinciosu, numai daca potea trage folosu. Si fiindu ca a-

mendoi erau siliti a-si castigã panaa de tote dilele pentru sine si pentru famili'a loru numai prin sudõrea fetii, lucrandu pre la cei avuti, deci se svatuirã, se plece dimpreuna a-si aflã de lucru undeva.

Dreptu aceea dise iubitoriulu de dreptate catra tovarasiulu seu prefacutu: Asculta frate, se-ti spunu ceva. In satulu cutare de colo, de peste apa, se afla unu fruntasiu fõrte avutu, eu am mai slugitu la dõnsulu si mi-a mersu fõrte bine, am capetatu o lãfa buna si inca la urma mi-a daruitu si-o vitica pe de asupra, fiindu ca i-am fostu cu priintia. Stape-nulu casei este unu omu de trãba, bunu si blandu ca mielulu, totu astfelu e si sot'a lui, numai daca te scã portã cu densii. Scã ce? Aidamu la ei intr'unu norocu, si de cumva vor avã lipsa de noi, ne vom tocmã pe-unu anu de dile, adeca de-acum pana la pascile venitõrie.

Bine — respunse prefacutul — numai asiu voi antaiu se sciu, in ce felu de slujba potemu intrã noi acolo?

Dupa cum se va intemplã — dise dreptulu — ne potemu naimã seu se lucrãmu la campu, seu se fimu pastori de oi seu de vite mari decumva nu vor fi avendu acum'a destui. Era tu, daca te pricepi la harulu curtii, te poti apucã cocieriu, seu chelariu seu si fecioru de casa. Catu e pentru mine, eu iubescõ vietia pastorãscã, si de-aceea m'asiu bucurã cu deosebire, daca s'ar potã se n'capu la o stana, seu la o irghelie ceva.

Eu din protiva — adause prefacutul — asi simti bucuria nespusa facendu-me chelariu, seu priveghetoriu asup'a lucratoriloru, caici slujb'a acest'a este nu numai usõra, dara si banõsa. La astfelu de lucruri me precepu fõrte bine, de õrace, dupa cum scã si tu, am fostu chelariu si vatavu acum de mai multe ronduri. Inse, ori si cum, se mergemu intr'unu gãciu, caici o slujba capetã-vom noi la tota intemplantã, daca nu acolo, apoi aiurea, lumea e mare. Deci mane desu demanetia se vini la mine gã'a de duca, ca se ne pornimu intr'unu cõsu bunu! —

Dupa svaturile acestea se despartira si plecara fie carele catra locuintia sa a se gatã de caletoria pentru diu'a urmatõria.

A doua di pe amurgulu demanetii sosi barbatulu iubitoriu de dreptate la tovarasiulu seu si aflandu-lu gatitu cu cele trebuinciose se pornira indata catra tient'a loru, si ajunsera odata cu nõptea la fruntasiulu numitu. Dorintia loru li se implini, caici dreptulu capetã ingri-girea unei vacãrii de la campu, era prefacutul primu slujba de chelariu alu curtii, amendoi cate pe-unu anu de dile.

Deci se despartira unulu de altulu plecandu cel'a in campu la postulu seu de vacariu, era cest'a remanendu ca chelariu pre langa curte. Astfelu se intemplã ca nu se mai intalnira pana la capetulu anului, carele cadu in septemana cea mare candu aveau se-si capete lãfa pentru slujb'a loru de unu anu. So-

Ddieu pentru această bună despușetiu, dar nu cerce insisi în modu artificiosu a provocă asemene diferinție, cari nu potu se fie spre binele națiunei și a bisericeii, și cari finalminte si-reshbuna prè lesne chiar a supra urditoriloru.

Resoluti a combate relele și despotismulu vina de ori unde, asiè presupunemu că nimene nu este în dreptu a crede că noi am fi aplecati a suferi acestu despotismu candu ni s'ar impune de cutari individi egoisti chiar romani.

Religiunea și institutiunile bisericii.

Religiunea și institutiunile bisericii sunt lucruri forte diferite; și în catu e vorb'a despre religiune, potemu dice că nimic'a n'a facutu în lume mai multu reu de catu schimbarea și confundarea acestoru două concepte. Religiunea în sant'a și curat'a ei e nestramutavă, dar cum e cu cutare institutiune a bisericii? Ea e cum am dice, unu opu alu timpului, unu opu de mani omenesci și prin urmare i lipsesce acea basa solida a autoritatii ddiesci, carea face religiunea neatacavă, de unde apoi si pretinderea spre stabilitate ei, ori si cum se pòte dice drèpta. Nenumerate sunt cercustarile și referințiile, cari au influinția spre institutiuni și din timpu în timpu nu numai că justifica cate o schimbare, ci inca o si poflesce imperativu. Atari reforme se potu face fora a vatemă religiunea, pentru că institutiunea bisericii nu e parte întregitòria a religiunei. (Cine d. e. va afirmă că se ataca religiunea candu în loculu cuvintelor slavene întrebuintiamu altele curatu romane, candu în loculu sloveloru cirile ne folosimu de literile latine, sèu candu preotiloru li s'a concede a d'ou'a si a trei'a nuntă, sèu candu episcopii nu s'ar alege mai multu din tagm'a calugarèsca s. a.) Asià sunt nenumerate institutiuni în biserică a caror'a sustinere nu e demandata de religiune, ci durat'a loru pòte fi inca periculòsa religiunii. (Precum veduramu, că netoleranția ierarhiei serbesci sèu orb'a perseverare pe langa institutiunile vechi, aduse în biserică ortod. din Banatu două consecinție: anteu uniunea, era dupa acèst'a, despartirea ierarhiei).

E de mare interesu a luă a mana istori'a bisericii și a sciric' modulu cum s'a formatu în decursulu timpului institutiunea prezenta în biserică creștina. Noi nu ne potemu adenci aici în detaliu, dar potemu motivă o tendinția, carea prin t'ota istori'a decurge și carea formèza ore cum fundamentulu cladirii. Din momentulu candu creștiniloru li fu iertatu a es' dintru întunerecu, a-si marturis' credinția în publicu și dupa aceea a se constitui, indata caută preotimea a se si pune în fruntea trebilor, pe mireni a-i delatură incetu incetu, a se geră singura de reprezentanță bisericii, a atrage la sine t'ota puterea, și acèsta putere a o estinde pe astfelu de terenu, pe care insusi fundatoriulu religiunei cu lamurite cuvinte l'a declia-

ratu a fi lui cu totulu strainu și neînsemnatu. În acestu spiretu s'au facutu institutiunile bisericesci. Nu prosperarea religiunii ci sustinerea și estinderea puterii ierarhice a fostu tinent'a tuturoru nisuintiloru, era în decursulu timpului numai într' atal'a a intratu ore care modificare, în catu în insasi presbiteri'a, capii cei mai nalti, luara potestatea ast'a eschisivu numai pentru densii, subjugandu si pe clerulu de josu.

Cumca ocuparea și conservarea unei atari potestati a ierarhiei și mai cu sèma latirea aceleia pe unu terenu cu totulu strainu religiunii, n'a potutu a se efectui fora cele mai infricosiate lupte, a fostu lucru firescu, și asià erasi învetiamu din istori'a bisericii, că certe cele mai mari și s'guditorie nu s'au urditu din esenția sèu simburile religiunii, ci din institutiunile bisericii cele unilaterale și spontanec, și numai prin aceea au luat mai mari dimensiuni, că ierarhi'a pentru sustinerea usurpatei potestati le-a declaratù pre acele voluntarie institutiuni de parti întregitòre ale religiunii, și în numele religiunii condemnă, ba și cu focu si cu sabia persecutà pe totu insulu care se încercă a nu crede pretenșiunile ei de adevèruri neatacavere. De seculi, unic'a tinent'a ierarhiei e conservarea, întarirea și latirea potestati sale întrebuintiandu medilòce cari în doctrin'a lui Cristosu cu totulu se osendescu. Asià a fostu, asià este, și asià va fi pana candu puterea ierarhiei nu se va infrange și nu se va reduce între acele margini cari i sunt indegetate de spiritulu religiunii, și uniculu medilòcu de a se castigă acèst'a, e o reforma în capu și în membre.

Noi traimu într'o epòca, candu strigarea dupa reforme bisericesci din ce în ce totu mai taro resuna și se radica ca vuetulu unei fortune. Strigarea ast'a a strabatutu pana si în salònele Vaticanului, în catu acolo se cugeta seriosu cum s'ar potè încungiurà pericolulu. Medilòculu catra acèst'a se socòte a se fi aflatu în convocarea unui conciliu ecumenicu. Calca acèst'a ar duce la tinent'a, dac'a în adunarea ast'a nu va fi reprezentata numai ierarhi'a singura prin delegatii sei, adeca nu numai partea acusatòria, ci și partea cea lalta, clerulu de josu și mireni, și dac'a înainte de t'ote reforme bisericesci va fi obiectulu pertractarii. . . . O reforma a bisericii dupa natur'a lucrulu nici candu nu va proveni de la insasi ierarhi'a, ca va trebui se fia promovata de mireni în legatura cu clerulu de josu celu subjugatu, și a pas' cu acea energià, ca ierarhi'a se fia silita a abdica de drepturile usurpate, atunci totu membrulu bisericii va potè se-si ocupe loculu ce-i compete în asta privinția, ca se fia biserică preste totu o societate de ómeni liberi, era nu unu conglomeratu de despoti și de sclavi, ce noi, celu putienu asiè credemu că nu se potrivescu cu spiritulu religiunii creștine.

Catra acestea se mai adaugemu că dac'a biserică latina cea multu conservativa, insasi sente imperativ'a necesitate a unei reforme

în capu și în membre, ore bisericea n'òstra ortod. rom., mai vertosu ca nou restituita, se nu grabèsca a se consolidă și a se constitui dupa cerințiile timpului prezente, prin o adunare bisericesca avendu catra acèst'a dejà si concessiunea prè nalta prevediuta prin legea tinerii? Imbunatatirea subsistinției preotiloru fora de carea propasirea loru în cultura și prin trinsii luminarea poporulu nu e posibilă, regularea trebilor scolastice, modificarea sistemei consistoriale, stabilirea tacselor stolarie dupa finantiele de astadi, sunt totu atate afaçeri de urgentia, cari cu nerabdare si-ascèptatarirea de la multu doritulu congresu. La acèst'a clerulu și poporulu reprezentatu, de parte de totu egoismulu și interesulu propriu, numai în spiritulu celu sublimu a religiunii mana în mana se mèrga, ca binecuventarca secululu nostru și a viitòrei generatiuni se vina preste biserică ortod. rom., cea pana acum atatu de greu cercata, dèmnă inse de o sorte mai buna și corespundietoria pusetiunii sale. (Din dieces'a Caransebesiului).

Preotulu V.

Gherla, 25 aug.

(Adunarea generala a Asotiatiei Transilvane pentru literatur'a și cultur'a poporulu romanu) a tinentu astadi siediint'a prima. O deputatiune invită pe d. presedinte care infatisiandu-se deschise siediint'a cu o cuvèntare bine nimerita accentuandu că de la cultura avemu se asceptamu regenerarea n'òstra. Rspunse canoniculu Anderco bineventandu adunarea si multianimulu în numele Gherlei că s'a facutu onòre acèstei ecetati.

Se alèsera notari dd. Visarionu Romanu, parinti Popfiu și Mihali. Presedintele si-duce a minte de perderea mare ce a suferitu natiunea și desclinitu societatea acèst'a prin m'òrtea metropolitulu Siulutiu. Publiculu numerosu dede semnele de durere.

Dlu I. V. Rusu secretariulu Asociatiunei ceti raportulu despre aptivitatea de unu anu, contine multe oferte frumòse de bani și o despușetiu (facuta la propunerea dlui Bologna) ca în venitoriu Asociatiunea se-si ramurèsca agentic prin tinenturi și comune. Veni raportulu cassariulu, apoi a bibliotecariulu. T'ote fura bine primite. (Cei ce se interesèza inadinsu de cifrele respective, le vor gas' în organulu oficiale alu Asociatiunei „Transilvania,” care le va publică t'ote întregi.)

Se alèsera comisiunile: pentru bugetu, pentru propunerile ce au se se faca de singuratecii membri, pentru conscrierea membriloru noii.

Veni cetirea discursuriloru. 1. Vulcanu declamă o poesia de ale sale, Popfiu fece p'negriculu lui Andr. Muresianu, Iosifu Popu avu unu opu bunu despre Deprinderile primitive și despre inventiuni, cu privinția desclinita la romani. T'ote opurile fura forte bine primite precum au si meritatu. Cu atal'a siediint'a se finì, si membrii se ieu catra banche-

tulu ce li dau Gherlanii. Toastulu primu l'aduse Escel. Sa d. presedinte pentru marele principe alu Transilvaniei, apoi urmara altele pentru presedinte, pentru barbatii cunoscuti ai natiunei, și asiè în josu pana pentru tene-rimea scolara.

Domnesce preste totu o miscare și o aptivitate forte mare în catu abiè ti se dà regazu de o óra, dar se întielege că neci altuia nu-lu dai candu vedi atati cunoscuti adunati. De nu me insielu, este unu spiretu mai familiaru, o fratietate mai mare de catu la adunările trecute. Se fie de bunu auguru. M.

(n) Pesta în 28 augustu 1868.

(Centralisatiunea și natiunalitate.)

Toldy (alias Schadel) literatulu unghurescu fu angagiatu de regimulu actualu din Buda-Pesta a-si folosi auctoritatea sa d'a întreprinde popularizarea unei idei putienu înradecinate înca. Densulu adeca scrisse despre necesitatea centralisarii poterii în man'a ministeriulu și derimarea ultimelor remasitè de autonomia municipala, de nedependinția și libertate de prin comitate. Cu inse întreprinderea sa se aiba succesu și la cei mai antigovernmentali si se spuse — cu multa minte și întieptiune — se strige că dac'a nu se invoiescu la acèst'a apoi „finis Ungariae” și se va nasce o Daco-Romania, langa ca o Slavia, catra medianòpte Ruteni'a — mare și Slovaci'a.

Cam asià s'a combinatu lucrulu, Toldy scrisse si „Pesti Napló” publică.

Ce cèptu vor produce articii acèstia în partile cele lalte, vom vedè, era în catu ne atingu pre noi, potemu dice că ne vedemu într'o pusetiune de miratu, fiindu întrebuintiati de „spaima” (ciuha) pentru unghuri.

Despre Dacoromania dice domnulu fostu Schadel, actualminte Toldy, éca asiè:

„Regimulu de Viena nu e mai multu elementulu opositiunalu periculosu, ci vede isvoru de putere în unitatea Ungariei; regimulu magiaru, ca regimulu majoritatii natiunei, eo ipso nu potè periclită integritatea patriei n'òstre; periculu acèl'a dara, carele nainte de 1848 amenință integritatea Ungariei din sus, din partea poterii, a peritu cu totulu. Inse-s'a nascutu în loculu lui altulu mai puternicu. Si periculu acèst'a jace în factorulu politicu puternicu alu timpului nou: în nisuintiele natiunalitatiloru.”

Dupa ce vorbesce de Croati'a, carea acum nu mai caută scutu la Ungari'a contra Otomanului, continua:

„Afora de acèst'a, s'a nascutu ideia natiunalitatiloru, și acèst'a e ce causèza în situatiunea n'òstra schimbarea cea mai radicala. În partile din josu ale patriei n'òstre pe d'o parte romanii, pe alt'a serbii nisuescu la nedependinția. O parte mare a croatiloru și românilor ar voi se sustiena legatur'a cu Ungari'a. Dar totusi nu se potè negă, că nu ar fi în ambe popòre nisuinti'a, d'a se face catu mai nedependente de corón'a Ungariei — cumca pe

sindu asià dara vadèu acèst'a, éca că veni vacariulu din campu, ca se-si primèsca lèf'a, și se plece dimpreuna cu tovarasiulu seu chelariu inderetu a casa, a-si serbă pascile în familie. Dreptaceea si-capetara lefele, se ingrigira de merinde și pornira spre casa. Esindu de-abiè din satulu stapenului lor, dise chelariulu catra vacariu:

Ei, spune-mi frate cum ti-a mersu trèb'a în restimpulu anului acèstui'a?

Bine — respunse vacariulu — am fostu sanetosu, nu mi s'a intemplatu neci o nenorocire în vite, stapenulu a fostu prè multianimtu cu mine, în catu mi-a daruitu ceva afara de plat'a mea otarita, dicendu-mi se intru la elu în slujba si pe anulu venitoriu.

Dara — adause chelariulu saneti — banisiori mai facutu-ti-ai pe din dosu, asià, ca se nu scie nimene?

Ciudata întrebare, — respunse vacariulu — cum se-mi fi facutu banisiori? Tu scii că eu am fostu vacariu, tu-mi cunosci sum'a lefei ce-am capetat'o, deci nu precep, cum mi-asiu fi potutu face si alti bani; d'ora se fi me apucatu de furturi? Dòmne ièrta-me că vorbescu astfelu de cuvinte în septeman'a patimelor!

Cum asià? — dise chelariulu — Tu nu ti-ai mai solipuitu nemica pre langa lèf'a ta? o fratiòre! nu scii tráf în lume. N'ai neci unu picu de chipzuela; cu chivernisèl'a poti m'òri de f'òme cu t'ota cas'a ta, caci neci candu n'a

se te n'aldiesca s'òrele. Altfeliu trebuie se se pòrte omulu în diu'a de astadi. Nu-ti fie mila de celu avutu, că lui inca nu-i este mila de tine. Elu nu-ti dà nemica indaru ci trebuie se-i muncesci de nu vodi bine, pana ce-ti dà o bucatia d'oue. Esti prè fora de socotèla fratiòre! Tu ai fostu harambasia peste vacaria, laptele a trecut prin man'a ta, smentan'a, untulu si vitiei cei mandri au trecut prin man'a ta, și apoi de abiè ajunse în pivnitiile si camarele de sub lachetile mele. De ce n'ai piseatu de ici si de colè, candu ti era indemana din t'ote cate ceva, ca se vindi pe la sermanii creștini, ci ti-ar fi datu si banisiori si inca ti-ar fi disu si „Dòmne ajuta-i”. Asià inse nu se nduleira neci ei, dara neci tu nu ti-ai agonsitu nemica, afora de micuti'a lèf'a, carea pre mine nu m'ar potè multiam neci atuncia, candu asi fi capetat'o indaru. O cumetrèle altmintrea am chivernisitu eu; am luat dièciuèla din untu, din òue, din branzetur, în scurtu din t'ote lucrurile, ce se stracorara prin manile mele, și le-am impartitu pre la ómenii mei, cari cunoscusi-i sciu numai eu. La multi li-am datu si în daru, dara mai cu sèma pentru bani. În modrulu acèst'a mi-am adunatu o sumulicia frumòsa, în catu nu mi e rusine, se me aratu cu ea a casa, la nevèst'a mea. Afara de acèst'a mi-am facutu mai multe ronduri de vestminte precum vedi singuru. Éra tu sermane te întorci inderetu cu acele-si haine, cu cari te-ai pornitu de a casa acum unu anu. Dara asià ti

se cuvine, dac'a nu te scii portă, dupa cum cere timpulu de astadi!

Ei frate! — respunse vacariulu la vorbele siretului prefacutu — nu te-amu cunoscutu pana acum'a că esti atatu de viclènu. Eu credeamu, cumca tu ti castigi pana cu dreptate, prin sirguinti'a si dibaci'a ta, era nu prin viclenia si înșelatiune. Urmeze-ti suatulu acèl'a, cei ce cugeta ca tine, eu unulu nu ti-lu voi ascultă neci o data, caci inca de la parinti din crud'a mea pruncia, m'am deprinsu a urmă pe calea dreptatii și a omeniei, și Ddieu nu m'a p'arsitu neci o data inca. Adevèratu că sum seracu, dara totu ce am este alu meu, agonsitu prin munc'a bratiiloru mele, era de furtu se me ferèsca Ddieu că mai bine este seracu și curatu, de catu bogatu și pangaritu de fapte necuvinçiose. Tu ai, ce e dreptu, haine mai bune, si mai multe de catu mine, ba si o suma mai mare de bani, dara tu nu poti marturis' neci o data cu man'a pe inima că sunt ale tale. Si apoi se scii bine, că totu ce vine indaru, indaru se si duce. În sfarsitu, cu t'ote că sunt atatu de seracu, totusi nevèst'a si copii mei nu-mi vor murì de f'òme pana candu bratiale mele vor fi în stare se muncèsca. Ba neci chiar dac' asiu mori în cli-p'a acèst'a, copii mei nu te vor superă neci pre tine neci pre altulu cu cersitulu, ci vor lucră, precum lucru si eu, si precum i-am invetiatu, de candu au inceputa a siepel' si pana astadi. Astfelu judecu eu despre portarca

unui omu de omenia, si nu credu se se afle pe lume unu sufletu dreptu și curatu, se se improvèsca cuvintelor mele.

Dupa vorbele acèste ale vacariulu, se abatura amendoi din drumu si se asiediara pe ièrba verde, ca se guste cate ceva si se se mai resufte putinu. Chelariulu gignitu de cuvintele sotului seu, incepù érași suatulu întrecurmatu, dicendu:

Te insieli forte, fratiòre, dac'a credi cumca în diu'a de astadi potè tráf cinova numai pe cãile dreptatii si ale adevèrului. Ómeni de socotinti'a ta vei află astadi sèu forte putini, sèu nici unulu. Ce-mi ajuta mie, dac'a muncescu totu anulu si totu nu potu ajunge la o avericica, din carea mi-asiu potè pastră ceva si pentru timpuri neprevèdiute, si mancu mane totu ce-am agonsitu adi? De aceea piscu de unde potu, era mai cu sèma de acolè, unde vedu c'a datu Ddieu cu prisosu. Si apoi nime nu me potè infruntă că mi-asiu fi castigatu bani pe nedreptate, fiindu că me sciu ferì bine de ochii si urechile celoru nechiamati. Astfelu credu că va judecà totu omulu întieptu, carele nu cugeta numai la adi ci si la mane.

Vai ce a mai fostu se andu din gur'a ta! — respunse vacariulu. — Dici că pisci de unde poti, si te laudi cu aceea că nu te vede nime, si asiè crede fie cine est' omu de omenia. Dara spune-mi nu te vedu ochii dreptatii din ceriu, în protivă careia lucrui, si nu te temi că te va pedeps' mai curundu sèu mai

ambe popóre nu le-ar spriginí in nisuintele lor, elemintele consangene din straine-tate, — si cumca nisuinteloru acestora n'ar dá impulsu acea speranta cá curundu séu mai tardú cadiendu imperiulu turcescu, densele impreunandu-se cu elemintele consangene vor poté luá in mana conducerea stateloru nóue din provinciile dunarene.

„Ce s'ar intemplá dupa caderea imperiu-lui otomanu, óre s'ar impliní sperantiele romaniloru si slaviloru legate de cris'a acést'a, óre infintiá-se-va o Daco-Romania si o Slaviasuda, séu nu? — aceste cestiuni nu se pota discutá aci.“

„Insc ori ce ar aduce viitoriulu, atá'ta este fora indoiéla cá integritatea Ungariei acum e periclitata de natiunalitati.“

„Mai maresce periclitulu acést'a si cercu-stantia, cá neavendu patri'a nóstra otare etno-grafice, candu va intrá cestiunea orientului in acelu stadiu, in care restórna din fondu stari-le Europei din orientu, revolutiunea lesne póte trece preste otarale Ungariei atunci in numele ideii de natiunalitate vor pretinde ca-tra resaritu Serbiei, Romanii si Croatii, catra médianópte Slovaciei si Rutenii cate o parte din Ungaria.“

„Mai trebuie se ni cugetámú si aceea cá perderile nóstre in modulu acést'a nu se vor poté lesne restitui. Mai de multu perderile le causá poterea domnitoriului, si acést'a éra potea tocmi tóte. Acum le causéza popórale, si pen-tru cá le causéza intru interesele loru proprie, nu vor renuciá la castigulu loru, ma vor aflá si ajutoriu la poterile acele cari le-au sprigin-itu in luptele pentru nedependintia, si pote-ri-le acestea si intru interesulu loru propriu vor impedeá reanessarea partiloru perdute, pentru cá in casulu unei revolutiuni, casi acést'a, neci regele Ungariei, neci imperatulu Au-striei n'ar fi in stare a impedeá popórale.“

„Din punctulu de vedere alu integritatii patriei nóstre, caracteristic'a starii nóstre de fatia — in comparatiune cu trecutul — e cá acum'a nu regimulu, ci natiunalitatile locuitorie in patri'a nóstra amenintia integritatea corónei unguresci, si cá pe candu vatamariile causate nainte de 1848 prin regimulu, érau curabile, acum cu anevioia s'ar poté restitui perderile, ce le-ar suferi integritatea patriei nóstre, prin tendintiele centrifugale ale natiunalitatiloru.“

„Periclitulu dara, caruia e espusa integrita-tea Ungariei in presentu si viitoriu, e cu mul-tu mai mare, de catu acést'a, care o amenintia in-ainte de 1848.“

D. Toldy continua a-si spune parerea cum s'ar poté pune stavila nisuinteloru natiu-nali, si gasesce dsa cá uniculu medilocu este regimulu parlamentariu si centralisatiunea. Dsa dara ar dorí din capulu locului ca se taie speranti'a celor'a ce vor o reorgani-sare a municipieloru fora a sacrificá dreptu-rile loru. Centralisatiunea strinsa, condemnata si in statele omogene, nu póte se fie o siste-ma naturala neci in poliglót'a Ungaria. Daca centralisatiunea nemtiéscas'a blamatú, óre pe o

centralisatiune unгурéscá ce ar poté-o indrep-tati la altu resultatu?

Dorere cá literatulu Toldy cunóscce atatu de putienu istori'a in catu nu obsérva cá neci odata n'au fostu natiunalitatile cari se prinda arma contra integritatei, ci au fostu ungurii.

Dar e minunata logic'a unгурéscá: In pretensiunile natiionali ungurii vedu unu pe-riélu ce ar poté amenintia integritatea tierii, densii totusi nu vor se multiaméscá aceste pretensiuni pentru ca se departe periclitulu.

Temisióra 27 aug. 1868.

± (Sosiarea dlui comite supr. Ignatiu Kulterer (Murányi) si bineventarea lui.) De repetite ori ni se totu vestiá sosiarea (do-rita de strainii d'aici) a dlui comite supr. si numai alalta ieri se intemplá in fapta. Sera-nata ori altu felu de ovatiuni nu i se facura, dara nu potura lipsi aceste din partea oficio-latorulu in sal'a comitatensa. Despre acestea, seusa-me, dle redactore, daca-ti reportu basan-du-me numai pe cele respandite din acést'a sa-la, cáci me sci cumca nu me bucuru de atare onóre ca se am si cu intrare, de órace nu me numeru intre diregatori.

Mi se spune, si vorbescu toti cei ce au fostu de fatia, cá dlu comite a respunsu salu-tatoriului printr'o cuventare pré zelósa si pré mangaiatória pentru natiunalitati, in catu daca l'ar fi auditu dlu Murariu, nesmintitu ar fi alergatu si dsa se orbéscá lumea ca d. Kul-terer alias Murányi.

In cele ce privescu natiunalitatile a disu comitele cá „diregatorii trebuie se gradueze respectarea natiuniloru conlocuitorie, cáci acést'a cestiune, nemultumirile ce isvorescu din ea sunt in stare a amenintia chiar patri'a si a-i sparge integritatea“. Dechiara in fine cá celu ce nu face acést'a, nu póte pretinde se tréca de bunu patriotu.

Aceste cuvinte punendu-le la cumpena cu faptele organeloru dlui Muranyi si chiar si cu faptele dsale, ne facu se ni aducemu a minte de proverbiulu romanescu: „Pe buze miere si 'n inima fier.“

Pentru cá tristu si durerosu lucru este a suatú strainiloru si contrariloru nostri se ni face drep-tate si se ni respecteze drepturile nóstre, pre candu noi cari ne cunóscemu mai bine dorerile nóstre, cari suntemu cu multu mai capaci de catu ei pentru a le vindecá, noi suntemu indepartati si respinsi de la acele posturi din cari le-am poté vindecá. Daca d. Muranyi si toti magiarii impreuna dorescu — de fraticiate séu de fri-ca — indreptatiunea natiunalitatiloru conlocu-itorie, de ce nu ni dau nóa partea nóstra, ca se ne servimú noi pe noi, pentru plat'a nóstra! Au dóra acést'a nu se tiene de indreptatiunea egala? séu ce credu dnii egemoni, fora de acést'a se póte inchipuá si numí egalitate si libertate? Amara retacire! dara mai amare vor fi urmarile pentru cei retaciti.

Noi suntemu aici numerosi in poporu si 'n intielegintia, toti dorim fericirea tierii, dorimú si fericirea nóstra mai ferbinte de cum ni o dorescu strainii, pentru ce dara ne indopati tier'a si comitatulu cu straini cari tre-bue sfatuiti a ni face dreptate?

Grigiti mandriloru magiarii, cá nu ve poteti seusa cumca nu vi s'a aretatu calea cea drépta, neci poteti dice cá sunteti neprecep-puti, cá va ride si batjocuri lumea civilisata pentru tendintiele si faptele vóstre.

Buteni, (Cottulu Aradu) 5 augustu 1868 v.

(Starea scolara.) Astadi a fostu esamenu semestralu in scóla elementa-ra gr. or. din opidulu Buteni, sub presidiulu P. O. D. Ioane Munteanu protopopu, fiindu pre-senti precitii locali, antisti'a comunale si alti. Tenerii scolarii érau cam 15 si nici una copi-la. Esamenulu s'a tienutu din studiile urmato-re: Religiunea, Istori'a biblica, gramatic'a, ce-tirea in 3-limbe, (in trei limbe! Red.) cantari precum besericesci asiá si natiunale, geogra-fia, aritmetic'a regula de trei simpla si com-pusa cu franturi, detorintiele supusiloru (dar drepturile supusiloru? Red.) etc.—

Resultatulu esamenulu a fostu pe catu se póte de imbucuratori, si face onóre Dlu invetiatoriu Simeone Birdeanu, —

Starea scólei inse este fórte putienu im-bucuratóre; cáci, déca privesce cineva la acestu edificiu, apoi nu vede nemica de tréba. Antisti'a comunale anca in 1867 a inceputu acoperirea scólei si nici adi nu e gat'a, ci plóia pe bietii prunci in scóla, ba anca unu grasdu, temandu-se antisti'a cá se va ruiná, in locu de a-lu tocni, a trasu acoperimentulu de pre elu, si si acum'a stá neacoperitu. Comun'a nóstra sta din 700 de numere, intre cari sunt la 70 de alte confesiuni, óre la o asiá comuna unde sunt peste 400 prunci de ambe secse apti de a frecuenta scóla, cu asiá energia debue se pasiesca antisti'a in catu numai 15 prunci se frecuente? Óre cum mai debue se se planga acea comuna unde antisti'a din capu pana in talpi e compusa de straini? daca noi cu barbati de ai nostri nu potemu innaintá, apoi ace-ia cu straini nice atá'ta. Barbatii nostri de pre aiurea audindu aceste dóra ne vor compatimí, dar si meritámú compatimire.

Unu iubitoriu de scóle.

Economia.

Tergulu de Viena.

Preturiile negótieloru sunt:

centenariulu (marge, margo)

Bumbaculu Egiptianu	— fl. — fl.
„ Nordamer. middl.	70.— 75.
„ Grecescu	— „ — „
„ Levantinu 1.	52.— 55.—
„ Persianu	— „ — „

„ Ostind. Dhol. fair	49.50 52.—
„ „ midd. fair	47.— 50.—
Canep'a de Apatin	18.75 21.—
„ „ Itali'a, curatita fina	67 80 fl.
„ „ „ mediloca	48 60 „
„ „ „ Poloni'a naturala	17.— 19.25
„ „ „ curatita	23.— 31.50

Inulu natural de Polonia	17.— 19.—
„ „ Moravia natural	27.50 36.—

Mierea naturala de Ungaria	19.— 20.50 „
„ „ Banatu alba	23 24 „
„ „ Ungaria galbena	19.— 20.50 „

Sementi'a de trifoiu din Stiria de cent.	
„ cea rosia curatita	28.— 30.—
„ „ lucerna italiana	29.50 32.—
„ „ „ francésca	— „ — „
„ „ „ unгурéscá	— „ — „
„ „ „ curatita	— „ — „

Talp'a lucrata (Pfundleder prim.)	97 „ 100 „
„ „ („ Corametti)	87 „ 92 „

Pelea de bou, uda cu corne,	
„ cea din Poloni'a de 25—26	
„ „ din Ungaria de 27—28 „	
„ „ „ uscata cent.	59—62 fl.
„ „ vaca „ „	72 „ 75 „
„ „ vitielu „ „	
„ „ fora capetine	141 „ 146 „
„ „ cu capetine	115 „ 119 „
„ „ din Poloni'a cu cap.	89 „ 93 „

Cleiu pentru templari celu negru	15.25 16.—
„ „ „ celu brunetu	— „ — „
„ „ „ celu galben.	21.75 23.75

Oleulu de inu	25.— 25.50
„ „ rapitia (rafinatu)	24.— 24.75
„ „ terpentinu galitíanu	15.50 16.50
„ „ „ rusescu	15.50 „ 16.50
„ „ „ austriacu	19.— 20.—

Colofoniu	6.50 „ — 7.—
-----------	--------------

Smóla négra	6.— „ 6.50 „
-------------	--------------

Unsóra de cenusia din Iiri'a	19.— 19.50
„ „ „ Ungaria (alba)	17.50 18.25
„ „ „ „ (albastra)	16.50 17.—

Rapiti'a din Banatu, metiulu	
„ „ „ austriacu	5.25 5.37

Perulu de capra din Romania	— fl. — „
-----------------------------	-----------

Lan'a de óie, cea de iérna	85 „ 110 „
„ „ „ „ véra	85 „ 95 „
„ „ „ „ mielu (fina)	140 „ 150 „
„ „ „ „ óie din Transilvani'a	90 „ — „
„ „ „ „ „ Brail'a, Jalomitia	70 „ — „
„ „ „ „ „ Romani'a mare	64 „ 65 „
„ „ „ „ „ mica	58 „ — „

„ „ „ „ „ tabaci (Gárbor) din Romania	52 „ — —
---------------------------------------	----------

„ óie din Banatu, cea comuna, grósa	50 „ — —
-------------------------------------	----------

„ óie din Banatu tigai'a	55 „ — —
„ „ véra din Besarabi'a	— „ — —

Unsóra de porcú	37.— 37.50
-----------------	------------

Slanin'a afumata (loco)	38.50 — 39.50
-------------------------	---------------

Cér'a din Banatu si din Ungaria, cea galbena	116 „ — 120 —
--	---------------

tardú dreptatea lui Ddieu, carea nu crúta pe acést'a, ce-i calca legile in picitóre? Dici cá trebuie se judece ca tine totu omulu cu min-tea sanetósa. Eu inse marturisescu cá daca ar fi de socotinti'a ta toti ómenii cei intielepti, atunci, cu buna séma, ar ploia din ceriu plóia de focu, si ne-ar arde pre toti dreptatea ce-riurilor. —

Ei bine! — adauga chielariulu — éta vine colu pe cale unu plaésiu (ostasiu la pla-suri, granitariu, postariu, curieru) carele credu cá amblatu prin lume mai multu de catu noi, si o cunóscce mai bine, deci se-lu intrebámú pe densulu, si daca va marturisi elu, cumca póte traf cineva in timpurile acestea dupa le-gile dreptatii si ale adeverului, atunci cu sum gat'a, a-ti dá tie tóta léf'a ce am primit'o pen-tru anulu intregu. Éra daca va fi de socotinti'a mea, adeca cumca dreptatea nu-ti ajuta ne-mica astadi, apoi tu se-mi dai mie léf'a ta de pe totu anulu. —

Bine — respunde vacariulu — asiá se fie! Deci si-dau manele in somnu de intari-rea legaturei, si ascépta sosiarea plaésiuului.

Plaésiuulu sosese, chielariulu si vacariulu se scóla si l'intimpina cu „buna diu'a,“ plaés-iulu li multiamese, intrebându-i, ce poftescu? Am avé o rugaminte la dumeta — respunde chielariulu, — si anume ce ni dai deslucire asupra unui lucru, despre care ne ciondranimu inea de adi demanétia cu tovarasiulu meu, ne mai potendu ajunge la capetu. Sotulu meu

dice, cumca in timpurile aceste grele póte traf unu omu bine si indestulatu padindu cu cea mai mare santia calea dreptatii si a adeverului. Eu inse marturisescu din protiva, cumca eu dreptatea si eu adeverulu poti numai perí de fóme, de cumva nu te vei sci miscá pintre ele. Adeca: vediuendu te cu dreptatea nu-ti merge séu necidecum, séu ti merge fórte reu, atunci s'o mai lasi de o parte, si se-ti ajuti, cum te va invetiá mintea si judecat'a folosi-tóre. Asiá este frate? — indreptandu-se catra vacariulu. — Asiá-i! — respunde vacariulu.

Deci ascépta amenduoi respunsulu din partea plaésiuului.

Plaésiuulu stá putinu si cugeta, apoi re-spunde: Ómeni buni! Eu nu ve cunoscu neci pe unulu, neci pe altulu, deci nu credu cá voi strimbatati pe unulu, si voi indreptati pe cel'a laltu prin respunsulu meu, acést'a se fie departe de mine. Eu voi marturisi aceea ce am vediuutu, si despre ce m'am incredintiatu colindandu de atatia ani prin cetati si prin sa-te, dupa cum cere slujb'a mea de plaésiu. Asiá dara ascultati-me! Este fórte bine, dragú mei, daca póte tiené cineva calca dreptatii. Inse cine sunt aceia, ce-ar trebui s'o tiená si-ar si poté-o padí nepetata? Acestia ar trebui se fie bogatasii, ómenii aceia, cari au tóte celea cu prisosu, si cari prin urmare n'au lipsa de nemica. Inse fiti incredintati cá cei avuti cal-ca dreptatea in picitóre mai multu de catu se-racii. Ce se mai dicu acum'a despre seracii?

Seracii sunt siliti se calce legile dreptatii, fiindu cá atfelu ar fi perdati cu totulu si li-piti pamentulu. Acést'a este socotinti'a mea, in carea nu credu se me insielu. Remaneti sa-natosi! dice, si pléca mai departe.

Bietulu vacariu superatu pana in adan-culu sufletulu si-numerá lefsióra pana la celu de pe urma cruceriu si o dede chielariulu, dupa legea remasitulu, ce l'a pierdutu.

Éta, — dice chielariulu — éta frate, catu de departe ai ajunsu cu dreptatea, ce o radici pana la naltulu ceriului. Inse cu nu-ti sum de vina, asiá-ti trebuie! —

Nu e nemica — respunde vacariulu — Ddieu si-va aduce a miute de mine, cá elu iu-besce dreptatea, nu o voi paresi in veci pu-rure. Pentru aperarea dreptatii nu ti-asiu fi datu numai léf'a mea de pe unu anu, ci si unicele vestiminte, ce le am pe mine.

Bine — adauga chielariulu — te-oiu ve-dé ce vei face si cu ce fatia te vei intalni cu casarii tei, neavendu neci unu banu rosú in punga, si manc poimane vinu santele pasci, cum le voi serbá?

Nu-ti pase tie de mine — dice vacariulu — grigesce de cas'a ta, eu nu te voi superá cu nemica. —

Vorbindu astfelu, ajunsera pe amurgulu serii la podulu de peste unu riu, ce alta data nu érá pré mare, acuma inse si-esise din albie cá se topiá néu'a de pre munti, si fuse atatu de-adancu, in catu nu se potea trece cu picío-

rele. Deci érá silitu fie-care caletoriu se tréca pe podu, platindu cati-va cruceri de vama. Ve-diendu chielariulu prilegiulu acést'a, i saltá su-fletulu de bucuria, ca se mai dee sotulu seu cateva ghionturi prin cuvinte, batandu-si jocu de dreptatea lui. Sotiti la podu, dice chielariulu: Ei cum ti pare frate? Cum vei trece riulu? Peste podu nu poti cá n'ai bani de vama.

Vacariulu inse superatu si necagitu re-spunde: Credu cá vei avé atata incredere in mine, ca se-mi imprumuti cati-va cruceri pen-tru vama, eu ti-i voi dá 'nderetu, cum voi ajunge a casa! —

Ba, — dice chielariulu — eu nu-ti imprumutu nemica, imprumuteti dreptatea. Ea cu buna séma nu te va lasá in necadiu, pentru cá tu te 'nehini ei, casi lui ddieu!

Si asié e bine — eschiamá vacariulu — Nu-mi imprumutá. Voiu trece cum voi poté. Ddieu si dreptatea lui me vor ajutá.

Chielariulu ridiendu diavolesce i dice: Remani sanetosu, frate! Spune-mi ce veste se ducu despre tine la casarii tei?

Daca nu-ti pasa de mine — respunde vacariulu — nu-ti pase neci de cas'a mea. Mergi cu Ddieu.

Chielariulu platesce podariulu si pléca mai departe. Vacariulu remane langa podu in-grigitu si mahnitú.

(Va urmá.)

